

An orange circle containing white text, surrounded by light blue brushstroke-like shapes.

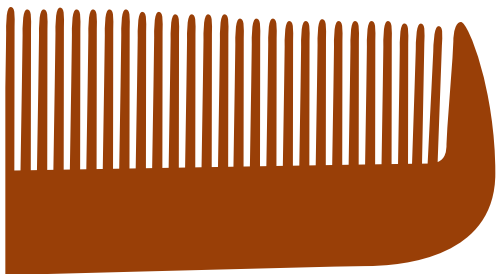
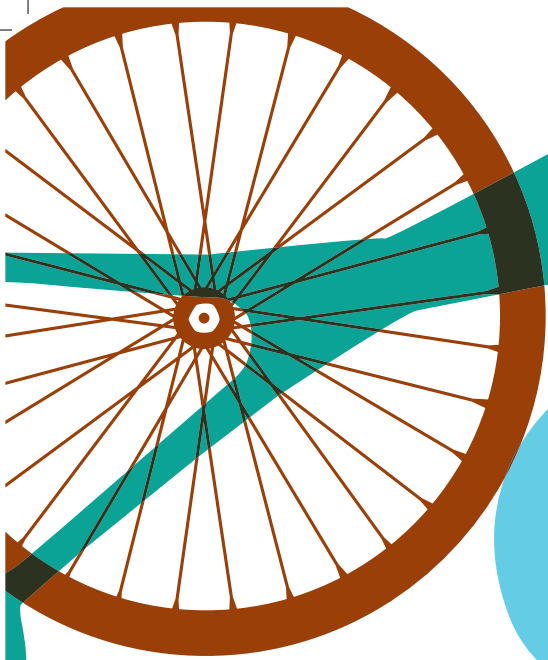
Meerjaren
schoolplan
2023-2027

The main title 'De kracht van samen leren' in a large, bold, black sans-serif font.

De kracht van samen leren

The text 'PrO Grotius on the move' where 'on the move' is highlighted in a light blue box with a white arrow pointing to the right.

PrO Grotius **on the move**

Als we samen...

Hij zag ze samen al omhoog klimmen, de olifant met zijn slurf om de takken en hij met zijn stekels telkens in de stam. Als we boven zijn, dacht hij, kunnen we over het hele bos heen kijken en de verte zien. Die heb ik nog nooit gezien! Misschien zien we dan de woestijn wel, en de oceaan.

Misschien ziet de walvis ons wel en zet speciaal voor ons zijn fonteintje aan! Dan sla ik mijn poten om zijn middel. Hij gaat op één been staan en draait om zijn as. Hij maakt een pirouette, en misschien nog wel een! Hij zal wankelen. Maar hij valt niet. Ik houd hem vast en laat hem niet los. De egel zuchtte.

Wat een plan! dacht hij.

(Toon Tellegen, 2022)

Inhoudsopgave

5 Voorwoord

7 **Proces meerjaren schoolplan**

Van input tot besluit

11 **Mijlpalen**

15 **Dit is PrO Grotius**

Onze kernwaarden

Onze ambitie

Realisatie ambitie en schoolontwikkeling

19 **Doelen**

Onderwijsaanbod

Pedagogisch klimaat

Professionele leergemeenschap

29 **Het meerjaren schoolplan als kompas:
kwaliteitszorg**

Meten en gebruiken

Weten en ontwikkelen

Voorwoord

Voor u ligt het meerjaren schoolplan 2023-2027 van PrO Grotius. Het is een belangrijk vervolg op de in 2022 vastgestelde koers van de school. Met behulp van dit schoolplan willen we samenhang creëren en nadrukkelijk aandacht besteden aan reflectie. Samenhang in het onderwijsaanbod, onderwijskwaliteit en pedagogisch klimaat. Samenhang in de school en de wereld buiten de school, waarbij samen leren en samen reflecteren de motor worden van ons succes.

Dit meerjaren schoolplan is een logisch vervolg op het vorige. Een periode waarin veel gebeurd en ook veel bereikt is. Het schoolplan luidt nadrukkelijk een nieuwe periode in. Met het aflopen van het vorige meerjaren schoolplan eindigt namelijk ook de roerige periode van het Grotius College.

We beschrijven in dit document onze doelen voor de komende vier jaar. Samen met het koersdocument geeft het uiting aan de school die we (willen) zijn. Bij de totstandkoming van dit plan hebben we enerzijds het grotere geheel van Scholengroep Spinoza steeds voor ogen gehouden. Anderzijds hebben we ervoor gekozen focus aan te brengen door keuzes te maken in wat we wel en wat we niet doen. Onze kernwaarden, Samen, Eigenheid en Plezier vormen daarbij belangrijke uitgangspunten.

PrO Grotius gelooft in de kracht van samen! Het meerjaren schoolplan is daarom in nauwe samenwerking met het team tot stand gekomen. De bijdrage van het team laat zien over welk potentieel de school beschikt. Een fijne groep mensen die zich richt op een goede relatie en ondersteuning juist op de momenten dat hun leerlingen net even dat beetje extra nodig hebben.

Met dit schoolplan zetten wij in op een cultuur van systematisch samen leren. We willen daarmee de complexe vragen die op ons afkomen, kunnen beantwoorden. Dit vraagt om een open mind en de moed om van de gebaande paden af te wijken.

Ik ben trots op het proces, de samenwerking en daarmee ook het eindresultaat. De Kracht van Samen doet zijn naam eer aan! Ik wil het team, de meelezers en de regiegroep bedanken voor hun bijdrage.

Tot slot wil ik Sacha Bakker van soul.com bedanken voor de ondersteuning van het proces en het begeleiden van de leerzame bijeenkomsten.

Patrick van der Mark, Directeur PrO Grotius

Proces meerjaren schoolplan

De afgelopen maanden hebben wij samen met medewerkers, ouders en leerlingen gewerkt aan dit schoolplan. Bij de start van dit traject hadden we vier uitgangspunten voor ogen:

- Het proces is net zo belangrijk als het resultaat. We maken een schoolplan dat van ons allemaal is.
- De Koers van PrO Grotius staat en vormt de basis voor de keuzes die we in het schoolplan maken.
- We zijn een nieuw MT. We willen dit samen doen en hier samen van leren.
- We willen recht doen aan de aansluiting bij Spinoza door ook "Spinoza on the move" te betrekken in ons schoolplan.

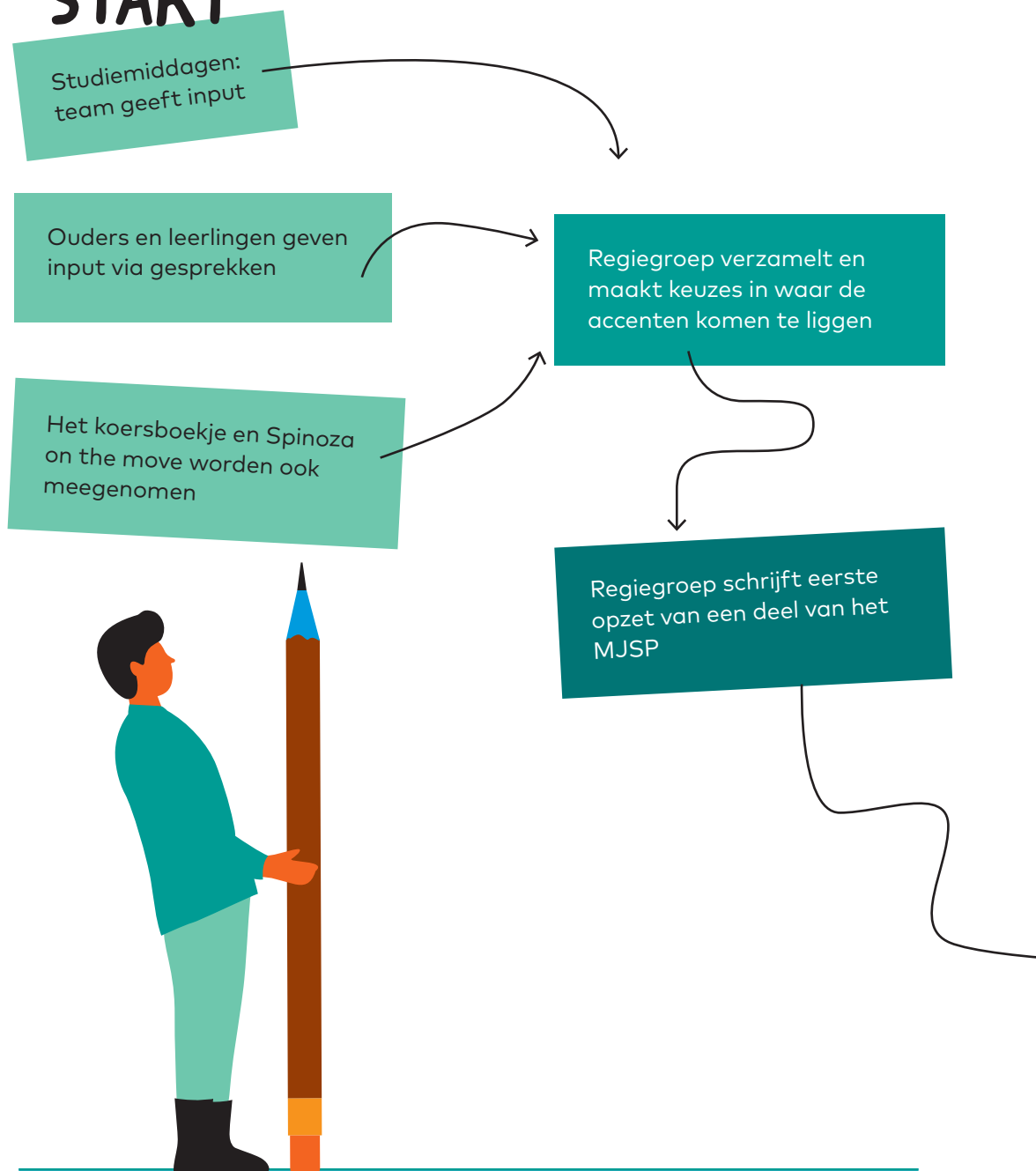
Het schoolplan is een document geworden dat richting geeft aan de plannen en het handelen in de school. Duidelijke wederzijdse afspraken en verwachtingen zijn immers belangrijke ingrediënten voor een succesvolle samenwerking. Een document dat ons helpt in onze gesprekken over onderwijs, in het maken van onze keuzes en in het verkennen van de verschillende perspectieven die er in ons team zijn. Kortom, dit schoolplan belandt niet in een la. Het is een document dat veelvuldig op tafel komt te liggen, zodat het na vier jaar stukgelezen is en daarmee aan vervanging toe zal zijn.

Voor het nieuw geformeerde MT was het schrijven van dit schoolplan een intense leerervaring. Het heeft ervoor gezorgd dat we de school en elkaar beter hebben leren kennen. Deze 'meesterproef' heeft bewezen dat wij van en met elkaar willen leren. Van en met elkaar leren zijn uitgangspunten van de lerende cultuur die Spinoza en PrO Grotius voorstaan.

Onze prioriteiten hebben wij gevat in drie thema's: onderwijsaanbod, pedagogisch klimaat en professionele leergemeenschap. Per thema hebben we beschreven waar we nu staan, waar we voor gaan en hoe we dat willen bereiken. We sluiten af met een hoofdstuk waarin we aandacht besteden aan kwaliteitszorg. We maken daarin een begin met onze visie op kwaliteitszorg en zetten uiteen hoe dit ons helpt om het schoolplan te kunnen gebruiken als ons kompas.

Van input tot besluit

START

Regiegroep

Verwerken en bespreken opbrengsten en input van de meelezers. Hoe geven we de stem van het geheel van ProGrotius zo goed mogelijk weer?

Vooruitkijken: wat is er nodig voor een volgende stap? Gesprekken met kleinere groepen? Vragen voor meelezers? Herschrijven?

soul.com past aan de herschrijft op basis van alle input

Eindresultaat wordt voorgelegd aan regiegroep ter goedkeuring

Meelezers geven input:

- Geeft de verwerking weer wat er op de studiemiddagen besproken en opgehaald is?
- Is het taalgebruik herkenbaar?
- Krijgen de juiste thema's aandacht?

MR en Bestuur Spinoza worden meegenomen in proces. Eventuele opmerkingen worden gedeeld met regiegroep en waar nodig verwerkt in volgende versie.

FINISH

Mijlpalen

Een nieuw schoolplan betekent vooruitkijken naar wat we de komende jaren met elkaar willen bereiken. Het betekent ook terugblikken op wat we hebben bereikt en hoe we dat hebben gedaan.

PrO Grotius heeft roerige jaren achter de rug, waarbij het voortbestaan van onze school onder druk heeft gestaan. Er was sprake van bestuurlijke onrust, er waren grote financiële zorgen en onze huisvesting voldeed niet langer. Daarbij hebben we allemaal te maken gehad met de gevolgen van de coronapandemie. Van ouders en leerlingen en ook van ons als medewerkers is in die jaren het uiterste gevraagd als het gaat over aanpassingsvermogen en het kunnen blijven bieden van betekenisvol onderwijs.

We zien dat PrO Grotius ook in deze moeilijke jaren niet bij de pakken neer is gaan zitten. We zijn ons blijven ontwikkelen en hebben niet stilgezeten! In deze paragraaf geven wij een samenvatting van wat we hebben bereikt. In het hoofdstuk DOELEN wordt hier verder op ingegaan.

“We hebben pittige jaren gehad, maar zijn ons blijven ontwikkelen en hebben niet stilgezeten!”

De belangrijkste mijlpalen zijn te vinden op het gebied van ons onderwijsaanbod. We hebben het dan over de ontwikkeling van een schooleigen curriculum dat ook is vastgelegd in vakwerkplannen en leerlijnen, over de PrO-Grotius-les die zorgt voor meer gezamenlijkheid in het inrichten van onze lessen en over de keuzemogelijkheden die wij onze leerlingen bieden. Er is veel tijd en aandacht gestoken in het opzetten van een doorlopende leerlijn stage en arbeidstoeleiding. Stage, de voorbereiding daarop en beroepsoriëntatie maken in alle leerjaren onderdeel uit van het curriculum.

Een andere mijlpaal is het Koerstraject dat we met alle medewerkers hebben doorgemaakt. Met onze gezamenlijke keuze voor kernwaarden, kernopdracht en ambitie hebben we een fundament gelegd dat richting geeft aan onze ontwikkeling en ons bewust maakt van het waarom en het hoe van ons handelen.

Ten slotte is er nog de huisvesting. De verhuizing naar het gebouw aan de Vulcanusweg zorgt ervoor dat er wordt voldaan aan een belangrijke conditie voor betekenisvol onderwijs: een eigentijds gebouw waarin theorie en praktijk naadloos in elkaar overlopen.

Op twee gebieden hebben we minder vooruitgang geboekt dan we ons hadden voorgenomen: een gezamenlijke visie op ons pedagogisch klimaat en het eigenaarschap van leerlingen over hun eigen leerproces en hun eigen ontwikkeling.

**“Onze kernwaarden,
kernopdracht en ambitie
maken ons bewust van het
waarom en het hoe van
ons handelen”**

Terugblikkend hierop zien we dat dit nog steeds belangrijke vragen voor ons zijn: Hoe betrekken we leerlingen bij hun eigen leerproces? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat zij de regie nemen? Wat zijn kenmerken van een school waarin leerlingen regie hebben over hun eigen leerproces en welke condities moeten wij dan creëren om dat mogelijk te maken?

Een mijlpaal die niet expliciet in het vorige schoolplan werd genoemd, is de ontwikkeling van onze medewerkers. Wij zijn een gedreven team geworden, gericht op leren, groei en vooruitgang. We hebben de wens om met en van elkaar te leren. We richten ons op onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inhoud en vorm van ons onderwijs¹.

Kortom, bij de start van deze nieuwe schoolplanperiode kunnen we voortbouwen op een fundament dat we samen hebben gelegd. Onze financiën zijn op orde. We zitten in een schoolgebouw dat ons past als een maatpak. Ons curriculum is goed doordacht, wordt verder ontwikkeld en wordt door het team gedragen. En we profiteren van de effecten van het koerstraject dat we gezamenlijk hebben doorlopen. Dit alles geeft een prima uitgangspunt voor de komende jaren.

De aansluiting bij scholengroep Spinoza is bij dit alles een enorme steun in de rug. De visie die de scholengroep uitdraagt (zie ook Spinoza on the move), daagt ons uit om heldere keuzes te maken. Dat komt niet alleen ons als medewerkers ten goede, maar vooral ook onze leerlingen.

Noten:

1. koersboekje blz 16

Dit is PrO Grotius

De strategische koers van Scholengroep Spinoza is ontworpen en vastgesteld door het SDO van de scholengroep vlak vóór PrO Grotius er onderdeel van werd. De uitkomst ervan is door alle scholen omarmd en is te lezen in Spinoza on the Move. In diezelfde tijd werkte ook PrO Grotius aan een eigen koers. Beide ontwikkelingen hebben geleid tot een set waarden, ambities en een omschrijving van de professionele cultuur die aan de basis ligt van hoe de school zich verder wil ontwikkelen. In de komende jaren zal duidelijk worden op welke manier deze elkaar verder kunnen versterken en hoe ze medewerkers, leerlingen, ouders en ook de samenwerkingspartners van PrO Grotius tot steun kunnen zijn.

In dit hoofdstuk worden de kernwaarden, ambitie en realisatie van de ambitie beschreven. Ze zijn ook te vinden in het koersboekje van PrO Grotius.

Onze kernwaarden

'Samen, Eigenheid en Plezier' zijn de kernwaarden van onze school.

De kernwaarden vormen de leidende principes voor ons onderwijs.

Ze helpen ons om op een duurzame en effectieve manier samen te werken.

De kernwaarden zijn te herleiden naar de drie basisbehoeften uit de

motivatie-theorie van Deci en Ryan: competentie, autonomie en relatie.

• Plezier: behoefte aan competentie

• "Wanneer een leerling zich competent voelt, ervaart de leerling meer plezier in het leren."

• Op het PrO Grotius bieden wij onderwijs in de praktijk dat aansluit bij het niveau en de belevingswereld van de leerling. Hiermee creëren wij succeservaringen voor leerlingen, zodat de motivatie, de inzet en het plezier in leren worden verhoogd. Wij nemen de leerlingen serieus en geven hen vertrouwen. Leerlingen mogen laten zien wat zij kunnen. Zij krijgen de mogelijkheid om hun talenten te ontdekken.

• Eigenheid: behoefte aan autonomie

• "Iedere leerling is van nature gemotiveerd en heeft de behoefte zichzelf te ontwikkelen."

• PrO Grotius is een school waar leerlingen aangemoedigd worden om eigen keuzes te maken. We maken leerlingen medeverantwoordelijk voor het eigen leerproces. De docenten hebben een begeleidende en ondersteunende rol. Zij houden rekening met de individuele verschillen in tempo en talent. Mentoren besteden expliciete aandacht aan het zelfbewustzijn van leerlingen over hun eigen kunnen. Je mag hier zijn wie je bent.

· **Samen: behoefte aan relatie**

· "Verbondenheid en de ervaring van veiligheid en respect daarbinnen is een levensbehoefte voor de leerling."

· PrO Grotius biedt leerlingen een veilige plaats. Een plaats waar sprake is van onderlinge verbondenheid. We willen de leerlingen het gevoel geven dat ze welkom zijn en erbij horen. De verbondenheid wordt in grote mate bepaald door de docenten. Zij bieden een luisterend oor en streven naar een fijne relatie met iedere leerling.

"Als leerlingen de school verlaten, weten ze wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze willen."

Onze ambitie

Wanneer onze leerlingen de school verlaten, zijn zij in staat om zo zelfstandig mogelijk over te stappen naar de arbeidsmarkt of een vervolgopleiding. Dit betekent dat leerlingen het praktijkschooldiploma en/of een entree- diploma behalen, óf de overstap maken naar de bovenbouw van het vmbo. Het streven is dat alle leerlingen een gevuld portfolio hebben en een branchecertificaat behalen. Leerlingen beschikken over een positief zelfbeeld, zelfvertrouwen en een goed gevulde rugzak, zodat ze in de toekomst zelfstandig verstandige keuzes kunnen maken.

Realisatie ambitie en schoolontwikkeling

Om ambities te kunnen realiseren en de school te kunnen ontwikkelen, is professioneel handelen een absolute voorwaarde. Dit is terug te zien aan de werkwijze van onze medewerkers.

Het is een continu proces om ambities te realiseren en de school te ontwikkelen.

Het professioneel handelen van medewerkers is daarmee onlosmakelijk verbonden. Om het proces van schoolontwikkeling en professionalisering nadrukkelijker aan elkaar te verbinden en te optimaliseren, ontwikkelt PrO Grotius zich tot een professionele leergemeenschap.

De kracht van samen

Het team van PrO Grotius bouwt samen aan een lerende cultuur. Wij verbeteren de kwaliteit van ons onderwijs continu. Vertrouwen vormt het vertrekpunt van de ontwikkeling van medewerkers. Zij zijn immers de professionals die het onderwijs dagelijks vormgeven. Gezamenlijk zijn zij verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs en de manier waarop het wordt aangeboden.

Binnen de lerende cultuur is naast het ontwikkelen van het individu vooral de kwaliteit van het collectief doorslaggevend. Die kwaliteit wordt bevorderd door de professionele dialoog tussen de verschillende medewerkers. Gesprekken, interactie en dialoog zijn belangrijke middelen om te leren van de eigen praktijk.

Eigenaarschap

PrO Grotius wil voor medewerkers een plaats zijn waar zij zich met elkaar verbonden voelen, deskundig kunnen zijn en zich aangemoedigd voelen om eigen keuzes te maken. Binnen de school worden medewerkers als professionals gezien. Zij hebben zelf invloed op hun taak en de ontwikkeling van de school.

Uitgangspunt hierbij is dat iedere medewerker eigenaarschap toont en zeggenschap heeft over zijn eigen leerproces. Wanneer medewerkers zeggenschap ervaren over het inrichten van hun werk, ontstaat er professionele ruimte. Hieronder ligt de overtuiging dat het ervaren van eigenaarschap resulteert in positieve effecten!

OPGEPAST

ACHTUNG
ATTENTION

Doelen

In dit schoolplan richten we ons op goed onderwijs door bekwame professionals. Wij zetten drie thema's centraal: Onderwijsaanbod, Pedagogisch klimaat en Professionele leergemeenschap (PLG). Per thema beschrijven we de doelen die we willen bereiken. Dit biedt houvast aan iedereen binnen PrO Grotius om keuzes te maken, bijvoorbeeld waar tijd, aandacht en geld naartoe gaan. Deze thema's vormen ook het framework voor onze jaarplannen.

Onderwijsaanbod

- **Binnen PrO Grotius bereiden wij onze leerlingen zo voor dat ze een**
- **volwaardige plek kunnen verwerven in de maatschappij. Wij zien het**
- **als een belangrijke taak om bij te dragen aan de persoonlijke groei van**
- **leerlingen, zodat zij zich ontwikkelen tot zelfstandige, evenwichtige en**
- **gelukkige volwassenen. Volwassenen die zich betrokken tonen en voelen**
- **bij de samenleving. (uit het koersboekje)**

Waar we staan

Wij hebben de afgelopen jaren veel aandacht besteed aan de organisatie van ons onderwijs en aan hoe wij ons onderwijs geven. Dat heeft geleid tot een aantal belangrijke resultaten.

In samenwerking met het team is de PrO-Grotius-les ontwikkeld. Deze geeft onze visie op een goede les weer. De PrO-Grotius-les biedt alle collega's handvatten voor het inrichten van hun les. We zien dat de structuur en ingrediënten van deze les bij het overgrote deel van onze collega's bekend zijn en dat veel lessen op deze manier worden ingericht.

De vakken Nederlands, rekenen, digitale geletterdheid, burgerschap en Engels worden aangeboden op basis van een duidelijk curriculum: een doorlopend onderwijsprogramma van leerjaar 1 tot en met de uitstroom. Het curriculum heeft een duidelijke relatie met de praktijk. Er is overeenstemming over de onderliggende visie: het curriculum dient als basis en maakt differentiatie mogelijk.

Stage en arbeidsoriëntatie komen terug in alle leerjaren. Het aanbod richt zich zowel op de werknemersvaardigheden als beroepsspecifieke competenties. Leerlingen hebben de mogelijkheid om verschillende branchecertificaten en bewijsstukken te behalen.

PrO Grotius is bezig met een inhaalslag op het gebied van ICT. Zowel de ICT-infrastructuur als de hard- en software zijn up to date.

Afgelopen jaren zijn er meerdere expertise trajecten gestart, gericht op het versterken van de kwaliteit van ons onderwijs. Denk hierbij aan kennis en vaardigheden met betrekking tot intervisie, leesvaardigheid, NT2 en dyslexie.

“Nog beter opgeleide leerlingen, gezamenlijkheid en eenheid in onze manier van werken”

Waar we voor gaan

Alle ingrediënten voor kwalitatief goed onderwijs zijn aanwezig. In de komende jaren wordt ons onderwijs met elkaar verbonden tot een logisch en krachtig geheel. Het resultaat is beter opgeleide leerlingen en meer gezamenlijkheid, verbinding en eenheid in onze manier van werken.

PrO-Grotius-les

Over vier jaar zijn de kenmerken van de PrO-Grotius-les in al onze lessen duidelijk zichtbaar. In de komende jaren zetten we nadrukkelijk in op differentiatie in onze lessen. De basis daarvoor zijn het curriculum en de vakwerkplannen op drie niveaus.

We richten het nieuwe leerlingvolgsysteem zo in dat onze leerlingen makkelijker eigenaar kunnen worden van hun eigen leerproces. Dit betekent ook dat het individueel ondersteuningsplan (IOP) gebruikt kan worden waarvoor het bedoeld is: leerlingen inzicht verschaffen in hun leerroutes en competenties. Hiervoor is het nodig dat leerlingen zelf vaardig worden in het lezen en gebruiken van hun IOP.

De relatie tussen theorie- en praktijklessen wordt verstevigd. Ook onze stages worden nauwer verbonden met wat er in de lessen gebeurt. Dit betekent dat er meer vakoverstijgend gewerkt gaat worden. Met het hanteren van de drie uitstroomniveaus en het vergroten van de mogelijkheden om branchecertificaten te halen, sluiten we steeds beter aan op de behoefte en wensen van leerlingen.

Digitale geletterdheid en vaardigheden

In de komende jaren gaan we binnen de school meer gebruik maken van wat ICT ons te bieden heeft. Met behulp van de subsidie voor Basisvaardigheden kunnen we voor medewerkers en leerlingen meer ruimte en meer mogelijkheden creëren om zich (verder) te bekwamen in het gebruik van digitale vaardigheden.

Burgerschap

Burgerschap en praktijkonderwijs gaan al jaren hand in hand. De school is voor al onze leerlingen de oefenplaats voor burgerschap. De basiswaarden burgerschap zijn overal terug te vinden in de school, dat beperkt zich lang niet alleen tot de lessen burgerschap. Onze ambitie, geformuleerd door het team in het Koers-traject, is een ambitie waarin burgerschap een duidelijke plek heeft (zie hfd 3). We zien ook dat burgerschap nog vaak te impliciet aanwezig is in het werken met onze leerlingen. Medewerkers zijn zich er niet altijd van bewust dat wat zij doen ook bijdraagt aan de manier waarop onze leerlingen deel hebben en deelnemen aan de maatschappij en worden voorbereid op het vormgeven van die maatschappij. In de komende jaren gaan we het burgerschapsonderwijs verder uitbouwen en nog beter zichtbaar maken binnen onze school. Dat betekent dat er een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod is waarbij de basiswaarden burgerschap en sociale en maatschappelijke competenties centraal staan.

Hoe we dat bereiken

1. Over vier jaar zijn we in staat nog beter aan te sluiten bij individuele behoefte van leerlingen.

- We gebruiken het curriculum als basis voor differentiatie.
- Ieder vakwerkplan heeft leerroutes op drie niveaus en doet in de komende jaren ervaringen op met het gebruik daarvan.
- We zorgen ervoor dat IOP en OPP zowel door medewerkers als door onze leerlingen veelvuldig gebruikt worden om inzicht te krijgen in waar leerlingen staan en welke vervolgstappen ze willen zetten.
- We onderzoeken wat er nodig is om de stages integraal onderdeel van het gehele leerproces te laten zijn.
- Het burgerschapsonderwijs wordt naast de les burgerschap ook vakoverstijgend en in projectvorm aangeboden.

2. De PrO-Grotius-les is een begrip in de school

- De Pro-Grotius-les wordt ingezet als gezamenlijke taal over wat goed onderwijs is en hoe dat er voor medewerkers en leerlingen uitziet.
- In teams en secties wordt aandacht besteed aan het gebruik van de PrO-Grotius-les. Dit gebeurt met behulp van reflectie op handelen. Zo leren we samen over hoe we goed onderwijs vormgeven in de lessen.
- Nieuwe medewerkers worden in de eerste weken dat zij op PrO Grotius werken, meegenomen in wat de PrO-Grotius-les is en hoe zij de essentiële elementen van deze manier van lesgeven kunnen inzetten.

3. We zetten structureel in op het vergroten van de digitale geletterdheid in alle leerjaren en alle processen binnen onze school.

- Er is een doorlopende leerlijn digitale geletterdheid waarbij de leerlingen opgeleid worden tot digitaal vaardige burgers.
- Docenten zetten ICT zinvol in de lessen. Dit wordt onderdeel van de PrO-Grotius-les en wordt verwerkt in de DOT.

4. Burgerschap is zowel binnen als buiten het vak voor onze medewerkers en onze leerlingen zichtbaar en herkenbaar.

- Medewerkers hebben kennis over hoe burgerschap op Pro Grotius onderdeel uitmaakt van het curriculum.
- Medewerkers zijn met elkaar in gesprek over burgerschapscomponenten in hun lessen
- Medewerkers en leerlingen weten het woord burgerschap adequaat te gebruiken en kunnen aan een buitenstaander vertellen hoe en waarom burgerschap een plek heeft in de lessen.

Pedagogisch klimaat

- ⋮ **Docenten richten zich op een goede relatie en verbinding met al hun leerlingen. Zij besteden veel aandacht aan sociale vaardigheden.**
- ⋮ **Dit zie je terug in de klaslokalen en tijdens de pauze in de aula en op het plein. Juist op de momenten dat leerlingen net even dat 'beetje extra' nodig hebben. (Uit het koersboekje)**

Waar we staan

De aandacht voor de relatie met onze leerlingen maakt al jaren deel uit van onze cultuur. Het is vanzelfsprekend dat we voor onze leerlingen een stapje harder lopen. Onze betrokkenheid bij onze leerlingen gaat verder dan de muren van de school.

De afgelopen jaren hebben het zorgteam en de mentoren in toenemende mate te maken gekregen met leerlinggedrag en problematiek die de basis-ondersteuning van de school overstijgt. Hier gaat onevenredig veel energie en begeleidingstijd naartoe. De inspanning die we hebben geleverd om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen was te groot en te veel. De beschikbaarheid van hulpverlening buiten de school is te beperkt geweest, waardoor we veel zelf hebben opgevangen.

De coronapandemie heeft sporen nagelaten in hoe leerlingen zich nu gedragen. Er is extra aandacht nodig om leerlingen te leren wat het betekent om (weer) onderdeel te zijn van een groter geheel en zich te voegen in een onderwijssetting. Dit alles trekt een zware wissel op ons team.

Op dit moment merken we dat we vaker terechtkomen in situaties waarin we handelingsverlegen zijn. Het antwoord op deze situaties is mede te vinden in samenwerking met externe partijen, leerling en ouders.

We zien dat we nu veelal curatief werken: pas als er iets aan de hand is met een leerling, komen we in actie om ontstane problemen op te lossen. Daar komt bij dat onze docenten in staat zijn om veel zelf op te vangen en zelf te doen. Pas als wij hoge urgentie ervaren, schakelen we hulp van externen in. We zien dat wij als school vaker de rol van regisseur op ons nemen. Overlegvormen met instanties vinden veelal plaats op initiatief van de school. Dit gaat ten koste van andere schoolse en organisatorische zaken.

De focus van ons vorige schoolplan heeft sterk gelegen op onderwijskwaliteit en -aanbod en minder op pedagogisch klimaat. We zien dat de uitgangspunten van ons pedagogisch klimaat onvoldoende expliciet zijn.

Waar we voor gaan

Door in dit schoolplan meer aandacht te besteden aan het thema pedagogisch klimaat, creëren we de mogelijkheid om in een eerder stadium met leerlingen aan gedrag te werken. We willen een gezamenlijke visie ontwikkelen op ons pedagogisch klimaat en niet pas in actie komen als de problemen al groot zijn.

Dat betekent dat we onze aandacht verschuiven van curatief werken naar preventief werken.

Daarnaast willen we helderheid creëren in wat bij ons als school hoort en wat het domein is van zorg en van externe experts. Onze basisondersteuning is goed ingericht. We onderzoeken wat er nodig is voor onze medewerkers om tijdig aan de bel te trekken, zodat er meer sprake is van samenwerken met andere partijen dan van het oplossen van een crisis. Kortom: we zetten in op afstemming van

wat er intern en extern van ons gevraagd wordt op het gebied van relatie, autonomie en veiligheid.

Hoe we dat bereiken

1. In de komende jaren ontwikkelen we een gezamenlijke visie op het pedagogisch klimaat op PrO Grotius.

- We maken expliciet wat we bedoelen met pedagogisch klimaat en wat de kenmerken zijn van het pedagogisch klimaat dat wij nastreven.
- We maken expliciet welke condities er nodig zijn om tot dit klimaat te komen.
- We maken inzichtelijk wie op welke plek in de school deze condities creëert.

2. We zetten in op preventie door pedagogisch klimaat integraal onderdeel te laten zijn van zowel onze lessen als van onze omgang met leerlingen op vrije momenten zoals tijdens een pauze.

- We creëren een omgeving waarin reflectie en feedback tussen leerlingen en docenten vanzelfsprekend deel uitmaken van ons dagelijkse werk.
- We besteden in ons klassenmanagement bewust aandacht aan welbevinden, veiligheid, structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid.
- We weten hoe dit te doen en doen dit in gezamenlijkheid doordat we een gezamenlijke pedagogische visie uitdragen.
- In onze schoolcultuur wordt actief aandacht besteed aan de basiswaarden burgerschap. De schoolomgeving wordt gebruikt om deze basiswaarden te oefenen.

3. We ontwikkelen een gezamenlijke visie op wat onze verantwoordelijkheid is met betrekking tot ondersteuning aan leerlingen en waar de verantwoordelijkheid van experts buiten de school begint.

- We zoeken actief de samenwerking met externe partijen op om deze visie te ontwikkelen en af te stemmen.
- We creëren duidelijkheid over de interne ondersteuningsstructuur en ieders rol en verantwoordelijkheden daarbinnen.
- We besteden nadrukkelijk aandacht aan "op tijd aan de bel trekken".
- We maken gebruik van resultaten uit het nog lopende onderzoek van de Haagse Hogeschool (PrO Grotius project) om bij externe zorgpartners aan te geven wat PrO Grotius nodig heeft om tot een passend ondersteuningsaanbod te komen dat beter aansluit op de behoeften van de (zorg)populatie binnen de school.
- We zetten ons in om de leernetwerken die nu vanuit het onderzoek van de Haagse hogeschool plaatsvinden een vervolg te geven.

“In onze koers staat professionalisering en ontwikkeling centraal.”

Professionele leergemeenschap

- De kracht van samen
- **Het team van PrO Grotius bouwt samen aan een lerende cultuur. Wij verbeteren de kwaliteit van ons onderwijs continu. Vertrouwen vormt het vertrekpunt van de ontwikkeling van medewerkers. Zij zijn immers de professionals die het onderwijs dagelijks vormgeven. Gezamenlijk zijn zij verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs en de manier waarop het wordt aangeboden. Binnen de lerende cultuur is naast het ontwikkelen van het individu vooral de kwaliteit van het collectief doorslaggevend. Die kwaliteit wordt bevorderd door de professionele dialoog tussen de verschillende medewerkers. Gesprekken, interactie en dialoog zijn belangrijke middelen om te leren van de eigen praktijk.** (Uit het koersboekje)

Waar we staan

Om een professionele leergemeenschap te creëren zijn er belangrijke eerste stappen gezet. Bij het vaststellen van onze koers voor de komende jaren is ervoor gekozen om professionalisering en ontwikkeling centraal te stellen in onze school. We hebben samen gezien dat ieder mens een natuurlijke behoefte heeft om zichzelf te ontwikkelen en dat ruimte voor deze behoefte bijdraagt aan een groter werkgeluk.

De koers om meer samen verantwoordelijk te zijn voor het reilen en zeilen op PrO Grotius is al ingezet. Basisvoorwaarden om dat te kunnen doen, zijn aanwezig. Ons team kent een grote diversiteit aan opleidingsniveaus en ervaring en heeft de wens om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die dat biedt. Medewerkers ervaren een grote betrokkenheid bij leerlingen en ook bij elkaar. De overtuiging dat de kracht van het samen doen essentieel is, wordt breed gedeeld binnen de school. Dat heeft deels te maken met de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van onze leerlingpopulatie: als je het niet samen doet, lukt het niet. Dit heeft gezorgd voor een grote mate van onderlinge betrokken-

heid en de bereidheid om elkaar te helpen. Er is een veilig klimaat. We richten ons op praten met elkaar en niet over elkaar.

Keuzes die bijdragen aan de ontwikkeling van PrO Grotius worden steeds vaker in gezamenlijkheid gemaakt. Docenten zijn coaches, collegiale consultatie wordt een belangrijk onderdeel van het gezamenlijk leren van docenten en ook de verschillende werkgroepen in de school maken beleidskeuzes voor het geheel.

We zien ook dat een aantal elementen in de afgelopen jaren onvoldoende benut zijn. PrO Grotius heeft een roerige tijd achter de rug, waardoor er onder andere minder gerichte aandacht is uitgegaan naar scholing en naar de gesprekkencyclus. De aansluiting bij Scholengroep Spinoza heeft rust gebracht op het vlak van beschikbare tijd en financiën. Dit leidt onmiddellijk tot meer aandacht voor professionalisering. Inmiddels wordt in de startgesprekken met medewerkers gesproken over scholing. De scholingstijd wordt steeds vaker ingezet en de manier waarop het taakbeleid is vormgegeven, stimuleert ook het leren van onze medewerkers.

Waar we voor gaan

Een professionele leergemeenschap worden en blijven, gaat verder dan het gebruiken van instrumenten als de DOT en BOOT en de inzet van professionaliseringstijd. Een professionele leergemeenschap is zichtbaar en voelbaar in alle vezels van de school. Dat betekent dat wij als team een gezamenlijke visie hebben op hoe zo'n leergemeenschap eruit ziet en welke voorwaarden we met elkaar creëren om dit te worden. Het betekent dat we ons werk met een growth mindset tegemoet treden. We maken gebruik van wat zich aandient in ons dagelijkse werk om te leren van en met elkaar.

Wanneer collega's expertise opdoen wordt dit gedeeld binnen PrO Grotius, zodat deze kennis systematisch en schoolbreed kan worden ingezet. Waar nodig en mogelijk delen wij onze kennis met partners en halen we kennis en expertise de school in. De focus daarbij ligt altijd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van zowel onze leerlingen als onze medewerkers.

Om het leren te structureren willen we waar mogelijk aansluiting bij het scholingsaanbod van de HOA en dit actief ondersteunen door aan te geven wat wij nodig hebben. Bij scholingsvragen van medewerkers, verwachten wij een directe relatie met onze doelen uit het meerjaren schoolplan.

Hoe we dat bereiken

1. We creëren een gezamenlijke visie op wat het betekent om een professionele leergemeenschap te zijn.

- Het koersboekje en de kernwaarden van Scholengroep Spinoza vormen het startpunt voor het creëren van deze visie.
- We onderzoeken welk taalgebruik er hoort bij een professionele leergemeenschap.
- We gaan actief aan de slag met leren, ook op momenten die daar niet expliciet voor ingericht zijn.

2. We besteden tijd en aandacht aan samen leren.

- We nemen de al bestaande structuren als uitgangspunt om het samen leren te versterken. Dat betekent dat vergadermomenten, leerlingbesprekingen, gesprekken in het kader van de gesprekscyclus, studiedagen zo worden ingericht dat ze:
  - De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de inhoud van het onderwijs en de manier waarop het wordt aangeboden versterken.
  - Bijdragen aan het ontwikkelen van de kwaliteit van het collectief.
  - De professionele dialoog tussen de verschillende medewerkers bevorderen.
  - Een hoge mate van interactie en dialoog kennen.
- We gebruiken systematische reflectie als instrument om samen te leren van de door ons opgedane ervaringen.
- We versterken wat we nu al hebben. Daarbij doelen we bijvoorbeeld op coaching, collegiale consultatie en intervisie. Dit doen we door dit breder beschikbaar te maken en in te zetten.

3. We verbinden onze kwaliteitszorg direct aan het leren van onze medewerkers.

- We creëren een helder kwaliteitskader, zodat duidelijk is wat we met elkaar te doen hebben en hoe we dat lerend kunnen doen.
- We gebruiken resultaten uit meetinstrumenten van leerlingen en docenten als een middel en een mogelijkheid om met en van elkaar te leren. Denk hierbij aan het meten van toetsresultaten, uitstroommonitor, DOT, BOOT etc.
- We vragen medewerkers om hun scholingsaanvragen in verband te brengen met het meerjaren schoolplan.

Het meerjaren schoolplan als kompas: kwaliteitszorg

Ons schoolplan beschrijft onze prioriteiten en dient als ons kompas voor de komende vier jaar. Het is een levend document dat wij gebruiken wanneer wij keuzes maken. Welke acties gaan we inzetten om te werken met dit plan? Hoe blijven we hierover leren en zorgen we dat dit een levend document is en blijft?

Het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op het begrip kwaliteitszorg vormt een start om met bovenstaande vragen aan de slag te gaan. Zo'n visie bestaat uit wat we verstaan onder kwaliteitszorg en ook hoe die visie ons werk beïnvloedt.

“Hoe blijven we hierover leren en zorgen we dat dit document levend is én blijft?”

Met en gebruiken

Binnen de school maken we gebruik van verschillende mogelijkheden om inzicht te krijgen in ons handelen als docenten en om het effect van ons onderwijs te meten.

- We zetten lesbezoeken, observaties en ontwikkelgesprekken in om de beroepsindicatoren die gerelateerd zijn aan de PrO-Grotius-les te monitoren.
- De didactische ontwikkeling wordt gevolgd via de toetsmethodes JIJ (PrO) en Cito (PrO vmbo).
- De sociaal-emotionele ontwikkeling en de leer- en werkhouding brengen we onder andere in beeld door Zien! VO.
- In het OPP van de leerlingen zien we deze resultaten terug. In het IOP staan ontwikkeldoelen benoemd die samen met de leerling zijn opgesteld.

Op dit moment zien we dat we gegevens verzamelen met behulp van deze meetinstrumenten, maar dat we nog te weinig doen met de uitkomsten en inzichten. We hebben de sterke wens om een schoolbrede, vakoverstijgende visie te ontwikkelen op hoe we kijken naar onderwijskwaliteit. Deze helpt ons bij het interpreteren van alle gegevens die we nu al meten. Zo kunnen we die gegevens ook gaan gebruiken voor het verbeteren van ons onderwijs. Ze vormen dan een basis voor de dialoog binnen ons team en ook met leerlingen, ouders en externen.

**“We willen kwaliteitszorg
gebruiken waarvoor het
bedoeld is: verbinden,
leren en verbeteren.”**

Weten en ontwikkelen

De terugblik op de afgelopen jaren en het werken aan ons meerjaren schoolplan, hebben zichtbaar gemaakt dat wij op het gebied van systematisch inzetten van kwaliteitszorg werk te doen hebben. We zien ook hoe dit ons kan helpen om samen beter onderwijs te verzorgen en aan externe hulpverleners duidelijk te maken waar onze grenzen liggen en op welke manier wij ondersteuning nodig hebben.

Scholengroep Spinoza heeft een visie op kwaliteitszorg en hanteert eigen modellen en instrumenten die ons nog onbekend zijn. Met wat we nu weten, willen we in de komende jaren zorgen dat we kwaliteitszorg gebruiken waarvoor het bedoeld is: verbinden, leren en verbeteren.

Dat de volgende uitgangspunten zijn voor ons van belang:

- Onze manier van omgaan met de kwaliteitszorg, versterkt het worden van professionele leergemeenschap. Dat wil zeggen: het meten en werken met wat we meten, staat ten dienste van het gezamenlijk leren van docenten. Dit sluit ook aan bij onze Koers.
- De manier waarop we met elkaar omgaan is onderdeel van de kwaliteitszorg (Galenkamp, H en Schut, J.(2018) Handboek professionele schoolcultuur)
- Kwaliteitszorg richt zich op de processen binnen het onderwijs en op de

uitkomsten waar die processen toe leiden (Oomens, M et al., (2015) Informatiegebruik voor kwaliteitsverbetering, publicatie OCW, Oberon en KBA) .

- Kwaliteitszorg kenmerkt zich door een systematische aanpak (ibid)
- Kwaliteitszorg is niet alleen het vaststellen van de huidige kwaliteit, maar ook het bewaken en het verbeteren ervan, kortom een cyclisch proces (ibid)

In december 2022 is een uitgebreid rapport verschenen van de commissie interdepartementale beleidsonderzoeken (IBO) over onderwijskwaliteit en kansengelijkheid. Iets dat voor onze school zeer relevant is. We herkennen ons in de definitie die in dit rapport wordt gegeven voor onderwijskwaliteit: "de mate waarin onderwijs eraan bijdraagt dat elke leerling, ongeacht afkomst, zijn of haar potentie in de volle breedte (kwalificatie, socialisatie, persoonsvorming) optimaal kan realiseren". Hier willen we in de komende jaren handen en voeten aan geven.

Voor het verder uitwerken van de kwaliteitszorg op PrO Grotius zullen wij samen optrekken met de kwaliteitszorgmedewerkers van Spinoza en ons baseren op bronnen en eerder gedaan onderzoek zoals dat van Galenkamp & Schut, Hofman, Bootsma & Naaijkens.

PRO Grotius

In de praktijk de allerbeste

PrO Grotius

Vulcanusweg 258

2624 AV Delft

info@progrotius.nl

015 - 8 000 001

